

Sygn. akt III AUa 1927/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Krystyna Budzianowska (spr.)
Sędziowie	SSA Małgorzata Woźnowska-Gallos SSA Krystyna Merker
Protokolant	Aneta Szafruga

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. M. (S. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wskazanie ustawodawstwa właściwego

na skutek apelacji ubezpieczonego S. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej

z dnia 14 czerwca 2011r. sygn. akt VI U 106/11

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i stwierdza, iż w stosunku do ubezpieczonego S. M. w okresie od dnia 1 lipca 2009 roku do dnia 31 marca 2011 roku właściwym ustawodawstwem jest ustawodawstwo brytyjskie.

/-/ SSA K. Merker /-/ SSA K. Budzianowska /-/ M. Woźnowska-Gallos

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1927/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 października 2010r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że w stosunku do S. M., począwszy od dnia 1 lipca 2009r. właściwym ustawodawstwem jest ustawodawstwo polskie.

W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony w dniu 25 czerwca 2009r. oświadczył, że pomimo prowadzonej działalności gospodarczej na terytorium Polski, od dnia 1 lipca 2009r. wykonywał pracę najemną w Wielkiej Brytanii.

Jak wskazał organ rentowy, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady EWG nr 1408/71, rozporządzenia Rady EWG nr 574/72, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 883/2004, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 987/2009 oraz wobec braku formularza E 101/A1/ brak było podstaw do wydania „zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego”.

W odwołaniu od powyższej decyzji, S. M. domagał się wyłączenia z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu odwołania, ubezpieczony wskazał, że nie dotarło do niego pismo z dnia 28 września 2010r. zobowiązujące do przedłożenia zaświadczenia ustawodawstwa właściwego. Jednocześnie stwierdził, że jest zatrudniony w kraju UE.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wnosił o oddalenie odwołania podnosząc argumenty, które zawarł w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2011r., Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku - Białej oddalił odwołanie.

Czyniąc ustalenia faktyczne, Sąd I instancji wskazał, że ubezpieczony S. M. prowadził działalność gospodarczą od dnia 1 marca 2006r. do dnia

31 października 2007r. i od dnia 1 lipca 2009r. wpisaną w ewidencji działalności gospodarczej pod numerem (...) prowadzoną przez Wójta Gminy B.. Jednocześnie ubezpieczony w dniu 1 grudnia 2009r. zawarł umowę o pracę z brytyjską firmą (...), ponadto posiada europejską kartę ubezpieczenia numer (...), ważną do dnia 18 czerwca 2014r. oraz wystąpił do właściwej instytucji brytyjskiej o wydanie zaświadczenia o przebiegu jego ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii.

Dokonując rozważań prawnych, Sąd Okręgowy podniósł, iż zakres rozpoznania i orzeczenia sądu rozpoznającego odwołanie od decyzji organu rentowego jest wyznaczany treścią decyzji. Według Sądu I instancji oznacza to, iż treść decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także zakres wniesionego od niej odwołania wyznacza przedmiot sporu. Wynika ona z odrębności postępowania

w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, która wyraża się tym, że postępowanie sądowe jest kontynuacją postępowania administracyjnego i rola sądu sprowadza się do kontroli prawidłowości decyzji kończącej to postępowanie. Stanowisko to jest zaś szczególnie uprawnione, jeżeli zważyć, iż w istocie rozstrzygnięcie zawarte w decyzji organu rentowego stanowi potwierdzenie spełnienia wszystkich znanych organowi rentowemu przesłanek, a co za tym idzie, owe przesłanki muszą wystąpić już w dacie wydania decyzji.

Sąd I instancji podkreślił, że decyzja organu rentowego odpowiada prawu, w myśl bowiem przepisu art. 14 c lit. a rozporządzenia Rady EWG nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego dla pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie: osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega: ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem lub, jeżeli jest zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, ustawodawstwu określonego zgodnie z art. 14 ust. 2 lub 3 w/ w rozporządzenia.

Z kolei, przepis art. 12 a ust. 7 lit a rozporządzenia Rady EWG nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r. ustalającego sposób stosowania wyżej cytowanego rozporządzenia nr 1408/71 stanowi, że jeżeli zgodnie z postanowieniami art. 14 c pkt a rozporządzenia, osoba, która wykonuje jednocześnie pracę najemną na terytorium Państwa Członkowskiego

oraz wykonuje pracę na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego, podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę najemną, instytucja wskazana przez właściwą władzę tego państwa wydaje jej zaświadczenie, stwierdzające, że podlega jego ustawodawstwu oraz przekazuje odpis tego zaświadczenia instytucji wskazanej przez właściwą władzę każdego innego Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wymieniona osoba wykonuje pracę na własny rachunek, a także na którego terytorium wymieniona osoba ma miejsce zamieszkania.

Sąd Okręgowy zauważył, że z dniem 1 maja 2010r. weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego WE nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które zastąpiło rozporządzenie nr 1408/71. Zgodnie z przepisem art. 13 ust. 3 tego rozporządzenia, osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich, podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1. Tym samym, jak podkreślił Sąd I instancji, nie zmieniły się zasady dotyczące podlegania ubezpieczeniom społecznym, które regulowane wcześniej były rozporządzeniem 1408/71.

Do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego WE nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. zostało wydane rozporządzenie wykonawcze nr 987/2009, które w art. 16 ust. 5 i art. 20 ust. 2 stwierdza, że instytucja właściwa Państwa Członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone, jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o dniu, od którego rozpoczyna się stosowanie tego ustawodawstwa, zainteresowanego oraz instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę Państwa Członkowskiego, którego ustawodawstwu ostatnio podlegała ta osoba.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w całości zaskarżył apelacją ubezpieczony, wnosząc o jego zmianę i stwierdzenie, iż w stosunku do jego osoby w okresie od dnia 1 lipca 2009r., do dnia 31 marca 2011r., właściwym ustawodawstwem jest ustawodawstwo brytyjskie.

We wniesionej apelacji ubezpieczony podniósł zarzut wywiedzenia obowiązku przedstawiania na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokumentu A1.

Uzasadniając apelację, ubezpieczony podkreślił, że w czerwcu 2009r. poinformował ZUS w B., iż od 1 lipca 2009r. otworzył działalność gospodarczą w Polsce i jednocześnie pozostawał w zatrudnieniu w kraju Unii Europejskiej. ZUS oświadczenie przyjął nie żądając przedłożenia innych dokumentów. O potrzebie przedstawienia dokumentu E101 (obecnie A1) ubezpieczony dowiedział się z końcem 2010r. Apelujący wskazał przy tym, że dokumenty potwierdzające fakt jego zatrudnienia w Wielkiej Brytanii przedłożył organowi rentowemu wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 28 października 2010r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego uzasadnia zmianę zaskarżonego wyroku.

Sąd II instancji pragnie na wstępie zauważyć, iż spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do kwestii, czy ubezpieczony w należyty sposób wykazał, że pozostawał w zatrudnieniu na terenie Wielkiej Brytanii i w związku z tym, że właściwym w stosunku do niego jest ustawodawstwo brytyjskie.

Wskazać należy, iż w toku postępowania apelacyjnego, ubezpieczony wykazał w nie budzący wątpliwości sposób, że podlegał ubezpieczeniom w ramach brytyjskiego systemu ubezpieczeń społecznych, przedstawiając stosowne zaświadczenie wydane przez stosowny organ brytyjski, wraz z jego urzędowym tłumaczeniem. Z treści tego dokumentu wynika w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony S. M. status płatnika składek realizowanych w ramach brytyjskiego systemu ubezpieczeń społecznych uzyskał z dniem 1 lipca 2009r.

Jak wynika z treści art. 14 c lit. a rozporządzenia Rady EWG nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego dla pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie, mającego zastosowanie w niniejszej sprawie, osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego Państwa Członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem lub, jeżeli jest zatrudniona na terytorium dwóch lub więcej Państw Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z art. 14 ust. 2 lub 3 w/ w rozporządzenia.

Z kolei przepis art. 12 a ust. 7 lit a rozporządzenia Rady EWG nr 574/72 z dnia 21 marca 1972r., ustalającego sposób stosowania wyżej cytowanego rozporządzenia nr 1408/71 stanowił, że jeżeli, zgodnie z postanowieniami art. 14 c pkt a rozporządzenia, osoba, która wykonuje jednocześnie pracę najemną na terytorium Państwa Członkowskiego oraz wykonuje pracę na własny rachunek na terytorium innego Państwa Członkowskiego, podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę najemną, instytucja wskazana przez właściwą władzę tego państwa wydaje jej zaświadczenie, stwierdzające, że podlega jego ustawodawstwu oraz przekazuje odpis tego zaświadczenia instytucji wskazanej przez właściwą władzę każdego innego Państwa Członkowskiego, na którego terytorium wymieniona osoba wykonuje pracę na własny rachunek, a także, na którego terytorium wymieniona osoba ma miejsce zamieszkania.

W świetle powyższych okoliczności nie ulega wątpliwości, iż S. M. wykazał dla okresu od dnia 1 lipca 2009r. do dnia 30 kwietnia 2010r., kiedy to utraciły moc obowiązującą oba powyższe rozporządzenia, że podlegał ubezpieczeniom społecznym w Wielkiej Brytanii i w związku z tym podlegał w tym zakresie brytyjskiemu ustawodawstwu.

Także na tle regulacji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego WE nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które to rozporządzenie zastąpiło rozporządzenie z 1971r., z dniem 1 maja 2010r., oraz na tle regulacji wykonującego rozporządzenie z 2004r., rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009, nie sposób nie uznać, iż S. M., także i po 1 maja 2010r. podlegał ustawodawstwu brytyjskiemu i to nawet jeżeli organ brytyjski, z naruszeniem art. 16 ust. 5 i art. 20 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009, nie poinformował właściwej instytucji polskiej (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych).

W tym stanie rzeczy, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, na mocy art. 386 § 1 kpc.

/-/ SSA K. Merker /-/ SSA K. Budzianowska /-/ M. Woźnowska-Gallos

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR